

ПІДХОДИ ДО ОЦІНЮВАННЯ ВИКОНАННЯ СТРАТЕГІЧНОГО ПЛАНУ ЦЕНТРАЛЬНОГО ОРГАНУ ВЛАДИ

Науково-дослідний економічний інститут Мінекономрозвитку України т, Київ

Методичні рекомендації щодо проведення щорічної оцінки результативності виконання планів діяльності міністерств полягають у визначенні коефіцієнта результативності за встановленими критеріями: 1) повнота охоплення річним планом діяльності органу планування сфери його діяльності; 2) ступінь досягнення встановлених цілей річного плану та 3) реалізація завдань.

Інший напрям передбачає оцінку результативності бюджетних програм і спрямований на оцінку результативності діяльності міністерства щодо управління бюджетними коштами. Таким чином, запропонований методичний підхід дозволяє оцінити виконання плану діяльності міністерства як за сферою його діяльності, так і оцінює результативність управління бюджетними коштами. Даний інструментарій можна застосовувати для оцінки виконання планів міністерств і підпорядкованих їм органів.

1. Визначення достатності, якості і відповідності встановлених цілей сферам діяльності міністерства здійснюється шляхом порівняння функцій органу планування з його планом діяльності.

Коефіцієнт повноти охоплення річним планом сфери діяльності органу планування встановлюється шляхом експертного визначення охоплення прямих результатів річного плану всіх сфер діяльності органу планування, відповідно до завдань та функцій, закріплених за ним на законодавчому рівні.

Розрахунок коефіцієнта повноти охоплення здійснюється за формулою:

$$V = \frac{\sum_{b=1}^E D_b}{E}, \quad (1)$$

де V – коефіцієнт повноти охоплення річним планом сфер діяльності органу планування;

D_b – коефіцієнт охоплення кожної сфери b ;

E – загальна кількість сфер діяльності органу планування.

При цьому враховується достатність, якість і відповідність встановлених цілей річного плану сферам діяльності міністерства, які визначаються експертним шляхом у відповідності з нормативними правовими актами у сфері державного планування, в частині розробки річних планів.

2. Досягнення цілей річного плану визначається шляхом аналізу досягнення кожного цільового індикатора, передбаченого на виконання відповідної цілі.

Розрахунок коефіцієнта досягнення цілей річного плану здійснюється за формулою (2) шляхом співвідношення фактичного виконання (поліпшення або погіршення) до запланованого поліпшення або нормативно встановленого рівня показника.

$$X = \frac{\sum_{i=1}^n c_i}{n}, \quad (2)$$

де X – коефіцієнт досягнення цілей річного плану;

c_i – коефіцієнт досягнення кожної цілі річного плану;

n – загальна кількість цілей річного плану.

При цьому розрахунок коефіцієнту досягнення n -ої цілі діяльності міністерства за рік c_i здійснюється за наступною формулою:

$$c_i = \frac{\sum_{j=1}^m h_j}{m}, \quad (3)$$

де c_i – коефіцієнт досягнення кожної цілі діяльності міністерства за рік;
 h_j – коефіцієнт досягнення кожного цільового індикатора, передбаченого в досягнення відповідної цілі;
 m – загальна кількість цільових індикаторів, передбачених у досягненні відповідної цілі.

Розрахунок коефіцієнта досягнення кожного цільового індикатора, передбаченого для досягнення відповідної цілі річного плану h_j здійснюється шляхом співвідношення фактичного виконання (поліпшення або погіршення) до запланованого поліпшення або нормативно встановленого рівня показника.

При цьому якщо $h_j > 1$, то приймається $h_j = 1$, якщо $h_j < 0$, то приймається $h_j = 0$.

Вказані цільові індикатори є специфічними для кожного міністерства. Вимірниками виконання цілей діяльності міністерства за рік є показники оцінки діяльності у відповідних одиницях виміру.

3. Реалізація завдань річного плану визначається шляхом аналізу досягнення кожного показника прямого результату, передбаченого на виконання відповідного завдання.

$$Y = \frac{\sum_{l=1}^f z_l}{f}, \quad (4)$$

де Y – коефіцієнт реалізації завдань міністерства;

z_l – коефіцієнт реалізації кожного завдання;

f – загальна кількість завдань міністерства.

При цьому розрахунок коефіцієнта реалізації кожного завдання f здійснюється за наступною формулою:

$$z_l = \frac{\sum_{g=1}^r P_g}{f}, \quad (5)$$

де z_l – коефіцієнт реалізації кожного завдання l державного органу;

P_g – коефіцієнт реалізації кожного показника прямого результату g , передбаченого в реалізацію відповідної задачі річного плану;

r – загальна кількість показників прямих результатів, передбачених у реалізацію відповідної задачі державного органу.

Розрахунок коефіцієнта досягнення кожного показника прямого результату річного плану, передбаченого при реалізації відповідної задачі річного плану P_g , здійснюється шляхом співвідношення фактичного виконання (поліпшення або погіршення) до запланованого поліпшення. При цьому якщо $P_g > 1$, то приймається $P_g = 1$, якщо $P_g < 0$, то приймається $P_g = 0$.

При розрахунку коефіцієнта досягнення завдань річного плану враховується наступне:

– показник прямого результату, який не має планового значення на звітний період, в розрахунок коефіцієнта досягнення завдання не приймається;

– показник прямого результату, не прийнятий в розрахунок критерію "Повнота охоплення річним планом діяльності міністерства сфер його відповідальності", в розрахунок даного критерію також не приймається.

Загальна оцінка результативності діяльності органу планування здійснюється за формулою:

$$A = \frac{V \times (X + Y)}{2} \times 100, \quad (6)$$

де А – загальний рівень результативності досягнення та реалізації стратегічних цілей і завдань у відповідній сфері діяльності;

V – коефіцієнт повноти охоплення річним планом сфери діяльності органу планування;

X – коефіцієнт досягнення цілей плану за рік;

Y – коефіцієнт реалізації завдань плану за рік.

На основі порівняння досягнутих значень з оптимальним, робиться висновок про результативність діяльності органу планування. Оптимальне значення для кожного з коефіцієнтів за відповідними критеріями – 95 і більше відсотків.

Півікова О.С.

ТІНЬОВА ЕКОНОМІКА ЯК ОСОБЛИВИЙ СЕГМЕНТ РИНКОВОГО ГОСПОДАРСТВ

*Науковий керівник: завідувач відділу стратегії економічного розвитку, планування та прогнозування Науково-дослідного економічного інституту,
к.е.н., доц. Щукін Б.М.*

Науково-дослідний економічний інститут Мінекономрозвитку України, Київ

В економіці будь-якої країни є присутнім в якості невід'ємної складової певна її частина, яка не вкладається в рамки чинного законодавства. Це тіньовий сектор.

Якщо для одних країн інструменти ведення бізнесу визнаються громадськістю та законом тіньовими, то, навпаки, для інших ці ж інструменти є звичайним способом взаємодії між економічними суб'єктами і необхідною умовою розвитку економіки всієї країни.

Поширеність тіньової діяльності у вирішальній мірі залежить від загального стану економіки, рівня життя населення та вихідних від держави обмежень. У Україні останніх років, як і в інших країнах колишнього СНД, відзначається прогресуюча динаміка тіньових процесів. Це, насамперед, було зумовлено системним економічною кризою, ускладненням ситуації на ринку праці, що посприяло розвитку самостійної зайнятості та розвитку малого бізнесу, які з'явилися живильним середовищем для зростання тіньових відносин.

Згідно з оцінками податківців, опублікованими під час презентації Концепції реформування податкової системи, обсяг тіньового сектора становить як мінімум 350 млрд. грн. на рік. При цьому цей обсяг, за оцінками фіскалів, розподіляється в такий спосіб: 170 млрд. грн. становить зарплата в «конвертах», 100 млрд. — доходи власників активів — виведення безготівкових коштів у готівкову форму або на інвалютні рахунки в іноземних банках, 35 млрд. — неофіційні платежі, 45 млрд. грн. — основні засоби, матеріальні ресурси та послуги тіньового сектора.